

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Aen-Merckingen Van Den Eerw. P. Cornelius Hazart,
Priester der Societeyt Jesv.**

Hazart, Cornelius

Antwerpen, 1662

Ydele uytvlucht van Partije.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71393)

Rakende het H. Sacrament des Autaers. 429
want wat schroom in broodt te eten: wat schroom
in een recken/oste figure sijns lichaemse

Ydele uytvlucht van *Partije*.

D. Cabeljau in sijn Catholijcke Waerheyt Pag. 626.
seght hier op: Wat staeter by? *Augustinus* be-
gheert, dat dit alles figuerlijk ghesproken nae de regel-
mate des gheloofs sal uytgheleyt, ende met wijsheydt aen-
ghehoort worden.

Wat en heeft *Augustinus* hier op dese plaetse niet
byghevoeght.

Diet hem nae/ seght *D. Cabeljau* in sijn 3. boeck
vande Christelijcke leeringhe Cap. 16. daer hy
seght: Indien de ghebedende reden schijnt eenigh
schelm-stuck, ende boos feyt te ghebeden, ofte eenighe
nuttigheyt ende weldadigheyt te verbieden, dan is se fi-
guerlijk: Ten sy dat ghy eet, seyt *Christus* het vleesch des
Soons des menschen, en te drinckt sijn bloet, ghy en sult
gheen leven hebben in u selven, hy schijnt een schelm-
stuck een quaet feyt te ghebeden, het is dan een figuer,
een oneyghenlijcke maniere van spreken, &c.

Ich antwoorde dat *Augustinus* hier spreekt/
volghens de meynunghe der Capharnaiten; want
t'is byten twissel dat *Christus* *Ioan. 6.* tot de selve
spreekt; ende soo *Augustinus* sich hier fondeert op
de woorden ghetrocken upt het selve Capittel
Ioannis, soo ist ghewis dat hy hier de selve op-
neemt als ghesproken wesende namelijk tot de
Capharnaiten: Nu wat was de meynunghe van dese
hozghers? die verclaert ons *Augustinus* dupdelijck
op veele plaetsen.

Ten eersten *Tract. 27. in Iohan.* Sy meynden, seght hy/
dat hy sijn vleesch sou gheven aen de gheloovighe in stuc-
ken ghekapt, ghelijck een doode beeste, gelijk het vleesch
in't vleesch-huys verkocht wert.

Ten tweeden *Serm. 2. de verbis Apost.* Sy meynden, dat hy
van dat lichaem, t'welck sy saghen, stucken soude maecken,
ende sijn lid'macten cappen, ende alsoo gheven.

Ten

Ten derden *in psalm. 98.* Sy hebben die dvvaeslijck ghenomen, ende vleeschelijck ghedacht, meynende, dat de heere eenighe stucxkens van sijn lichaem soud' afsnijden, ende haer geven.

Maer op hy ten lesten seght *Tract 27. 19. Ioan.* Ick en sal (seght *Christus*) op die maniere mijn vleesch niet eten gheven, ghelijck sy dit verstaen hebben: **Want het vleesch Christi te eten / sichtbaerlijck / in stucken ghekapt / ofte met stucxkens en brocxkens / soo de Capharnaiten dit verstondeu / hadde bupren twijffel (soo Augustinus seght / een SCHYN van een schelm stucck / ende hoog seyt / ende daerom en moet dit al 'oo niet verstaen worden / soo als de Capharnaiten meijnden / maer figuerlijck ; dat is / soo hy boben geseyt heeft / dat men het lichaem Christi wel kan eten / oock met den MONT, alhoewel dit niet en gheschiedt / met stucken / en brocken / ende sichtbaerlijck / maer onder de ghedaente van broodt / ende wijn / sonder het selve te verscheuren / ofte te deelen / samen met een soete memorie dat dat lichaem booz ons is ghekrupst geweest ; volgens de vermaninge Pauli. *1. Cor. 11.* Soo dickvils ghy dit broodt sulc eten ; ende den kelck drincken , sult ghy de doot des heeren verkondighen. **Coont my nu D. Cabeljan , dat in soodanich een eten / en drincken / soo als wy ghelooben / een schelm-stucck / ofte hoog seyt is / ende dat Augustinus dit seght.****

Ten vierden seght Augustinus *Epist. 86. ad Casulan.* Urbicus, seyt hy / seght dat het bloedt des ouden t. staments gheweken is aen den Beker, niet denckende, dat hy nu oock, inden beker, bloedt ontfangt.

Ten vijfden *lib. 3. de Trinit. Cap. 10.* De kinderen en weten niet t'gene men stelt op den Altaer, ende de celebreringe der godvruchticheyt gedaen sijnde, genut wort; van waer, ofte hoe her ghemaect wort, van waer het aengenomen wort tot ghebruyck vande religie; ende indien sy dit nergens leeren, ofte door eygen experientie, ofte van andere, ende noyt de ghedaente van die saken sien, ten zy onder het celebreren der sa-
cra-

Rakende het onderhouden der geboden. 431
cramenten, als het gheoffert, ende gegeven wort, ende
dat men haer segge met een aldergewichrichste authori-
teyt, wiens lichaem, ende bloedt het zy, sy en sullen niet
anders ghelooven, als dat Christus in die ghedaente
aen de ooghen der menschen verschenen is, ende dat
uyt de gheopende zijde, die vochtricheyt ghevloeyt
is.

Merckt dat Augustinus hier handelt van de ge-
daenten / in de welcke de Engelen / ende Godt
haer verthoont hebben in t'oude testament. En-
de om te verthoonten / dat wy niet en weten hoe
dese ghedaenten ghemaect sijn getweest / ende
nochtang vastelijck gelooven / dat Godt ofte de
Engelen in de selbe verschenen sijn / neemt hy ee-
ne ghelijkenisse van t' H. Sacrament : Want de
kinderen als sy sijn te celebreringe der Sacra-
menten teghenwoordich sijn / en weren niet hoe
die ghedaente gemaeckt is / in de welcke het H.
Sacrament gheconsacreert wort / ende sy ghe-
looven nochtang ghewisselijck / dat de heere on-
der die ghedaente verschenen is / ende dat het
bloedt des heeren in den kelck is / om dat men
haer seght / dat Christus dit in t'Evangelie ghe-
leert heeft / seggende: Dat is mijn lichaem, ende dat
is mijn bloedt.

Ghelijck dan Augustinus seght dat de Enge-
len / ende Godt (onder de ghedaenten die sy aen-
namen in t'oude testament / selbe / ende wesent-
lijck sijn teghenwoordich ghetweest / alsoo seght hy
(ofte andersins sijnen discours en besaet niet) dat
Christus selbe / ende sijn bloedt selbe / wesent-
lijck sijn onder de ghedaenten van broodt / ende
wijn.

Ydele uyt-vlucht van Partije.

MEn kan segghen / sou Partije konnen optwer-
pen, dat dese kinderen gheen oprecht ghe-
loobe en hebben.

Doch